

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการศึกษา

การสรุปผลการศึกษารายการออกแบบบรรจุภัณฑ์ของสินค้า OTOP ตำบลหาดส้มแป้น จังหวัดระนอง

1.1 สรุปผลการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research Result) จากการวิเคราะห์พบว่าครั้งแรกคุณมีวิธีการเลือกสินค้าโดยพิจารณาจาก ส่วนใหญ่ตอบว่าเหตุผลแรก คือ ราคาปานกลางไม่ มีกล่องบรรจุภัณฑ์ที่สวยงาม มีวันบอกรวันผลิต และหมดอายุ และราคาค่อนข้างสูง มีกล่องบรรจุภัณฑ์ที่สวยงาม สามารถนำกล่องบรรจุภัณฑ์ไปใช้ประโยชน์ต่อได้ มีป้ายบอกราคาชัดเจน และอธิบายวัตถุดิบ วันผลิต แต่อย่างไรก็ตามกล่องบรรจุภัณฑ์ที่สวยงามเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอเท่ากับกล่องสามารถบอกรายละเอียดที่ผู้บริโภคควรทราบซึ่งมีความสำคัญและยังคงต้องออกแบบให้น่าสนใจและตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเพื่อช่วยในการกระตุ้นยอดขาย

ทางด้านความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย กลุ่มสุบู่ คือ สีส้นสวยงาม สรรพคุณ トラ ผ่าน อย. และวันผลิต วันบอกรหมดอายุ และต้องการเน้นวัตถุดิบให้โดดเด่น

ทางด้านความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย กลุ่มไข่เค็ม จากดินขาว คือ ต้องการเน้นวัตถุดิบ เอกลักษณ์ดินขาว และกล่องบรรจุภัณฑ์สามารถดึงดูดสายตา

1.2 สรุปผลการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Result) จากการวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์สินค้า (OTOP) ของชุมชนหาดส้มแป้น จังหวัดระนอง พบว่าผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP ของที่มีจุดเด่นอยู่ที่มีวัตถุดิบที่จังหวัดอื่นไม่มี เช่น มังคุด ซึ่งเป็นผลไม้ที่ขึ้นชื่อของจังหวัดระนอง และไข่เค็ม ที่ทำจากดินขาว แต่สินค้ายังไม่เป็นที่รู้จักและได้รับความนิยม หรือวางขายตามสถานที่ท่องเที่ยวได้ เนื่องจากยังขาดกล่องบรรจุภัณฑ์ที่มีมาตรฐาน และยังไม่มีบรรจุภัณฑ์ที่สามารถนำมาดึงดูดใจและใช้ในการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ได้ ทางด้านราคาของผลิตภัณฑ์ก็ได้ถูกกำหนดไว้ตามกลไกของตลาด

2. อภิปรายผล

การอภิปรายผลการศึกษาในประเด็นการวิเคราะห์หลักการออกแบบบรรจุภัณฑ์ของสินค้า (OTOP) ของชุมชนหาดส้มแป้น จังหวัดระนองพบว่า อันดับแรก ควรมีการตั้งชื่อให้กับผลิตภัณฑ์ไม่เกิน 3 พยางค์ โดยชื่อของผลิตภัณฑ์ควรมีความโดดเด่นและเกี่ยวข้องกับชุมชนหาดส้มแป้น จังหวัดระนอง ตัวอย่างเช่น

- เครื่องดินขาว (เครื่องปั้นดินเผาที่ทำมาจากดินขาวที่มีชื่อเสียงของชุมชนหาดส้มแป้น จังหวัดระนอง)

ผลิตภัณฑ์ควรมีการออกแบบตราสัญลักษณ์ ซึ่งตราสัญลักษณ์ควรเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนหาดส้มแป้น จังหวัดระนองที่ง่ายและทำให้จดจำได้ โดยในปัจจุบันยังไม่มีสิ่งที่สามารถใช้ออกแบบสัญลักษณ์ที่เป็นตัวแทนของผลิตภัณฑ์ได้ จึงสามารถกำหนดขึ้นใหม่และสร้างเป็นภาพจำถึงตราสัญลักษณ์ของผลิตภัณฑ์เซรามิกของชุมชนหาดส้มแป้น จังหวัดระนองได้ ตัวอย่างเช่น ตัวการ์ตูนเด็กผู้หญิงและ/หรือเด็กผู้ชายที่สวมชุดเยะหย่าที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดระนอง

ผลิตภัณฑ์ควรมีจุดแข็ง โดยในปัจจุบัน จุดแข็งของผลิตภัณฑ์เซรามิกของชุมชนหาดส้มแป้น จังหวัดระนองที่ได้กล่าวไว้ในเว็บไซต์ผลิตภัณฑ์ OTOP (ที่มา: <http://www.otoptoday.com/wisdom/461/เซรามิกจากดินขาว>) คือ

1. ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเซรามิกของชุมชนหาดส้มแป้น จังหวัดระนอง เป็นงานที่ทำด้วยฝีมือ ส่วนใหญ่เป็นงานหัตถกรรม มีรูปแบบของตนเองและอาจจะเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีชิ้นเดียวในโลก
2. ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเซรามิกเป็นการถ่ายทอดวิถีชีวิต เอกลักษณ์ของจังหวัดระนองในรูปแบบของเซรามิก

3. กลุ่มเซรามิกเป็นศูนย์เรียนรู้ผลิตภัณฑ์เซรามิกให้กับผู้ที่สนใจ

โดยผู้วิจัยเห็นว่าจุดแข็งของผลิตภัณฑ์เซรามิกของชุมชนหาดส้มแป้น จังหวัดระนอง ควรมีจุดแข็งที่เป็นรูปธรรมและเด่นชัดกว่านี้ เช่น กำหนดชัดเจนว่าผลิตภัณฑ์เซรามิกของชุมชนหาดส้มแป้น จังหวัดระนองมีส่วนผสมของดินขาว ซึ่งเป็นวัตถุดิบมีคุณภาพ ราคาสูงและหายาก หรือกำหนดรูปแบบที่ชัดเจนในการออกแบบผลิตภัณฑ์เซรามิกของชุมชนหาดส้มแป้น จังหวัดระนอง ตัวอย่างเช่น

- การออกแบบผลิตภัณฑ์รูปทรงดอกไม้ ซึ่งไม่เหมือนดอกไม้ที่มีทั่วไป แต่เป็นดอกไม้มีเฉพาะในจังหวัดระนองหรือเป็นดอกไม้ที่ออกแบบมาโดยคนระนองซึ่งไม่เหมือนใคร
- การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ต้องมีตราสัญลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ ตัวอย่างเช่น ตัวการ์ตูนเด็กผู้หญิงและ/หรือเด็กผู้ชายที่สวมชุดเยะหย่าที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดระนองปรากฏอยู่บนตัวผลิตภัณฑ์ทุกชิ้น

ผลิตภัณฑ์ควรมีการวางเป้าหมายที่ชัดเจน จากที่ได้สังเกตผลิตภัณฑ์เซรามิกของชุมชนหาดส้มแป้น จังหวัดระนองที่มีในปัจจุบันมีมากมายหลากหลายรูปแบบ แต่ก็ไม่มีความแตกต่างจากผลิตภัณฑ์เซรามิกของชุมชนและจังหวัดอื่นๆ ดังนั้นควรกำหนดเอกลักษณ์และกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจนถึงสิ่งที่ต้องการสื่อสารถึงตัวตนของตนเอง ตัวอย่างเช่น การใช้ตัวการ์ตูนเด็กผู้หญิงและ/หรือเด็กผู้ชายที่สวมชุดเยะหย่าเป็นผลิตภัณฑ์เซรามิกที่ใช้เพื่อการตกแต่งหรือเป็นของที่ระลึกสำหรับชุมชนหาดส้มแป้น จังหวัดระนอง ส่วนสำหรับผลิตภัณฑ์เซรามิกที่เป็นบรรจุภัณฑ์อาจจะให้มีตราสัญลักษณ์ที่เป็นตัวการ์ตูนเด็กผู้หญิงและ/หรือเด็กผู้ชายที่สวมชุดเยะหย่าปรากฏอยู่บนผลิตภัณฑ์ทุกชิ้น เช่น มีตัวการ์ตูนเด็กผู้หญิงและ/หรือเด็กผู้ชายที่สวมชุดเยะหย่าในจานในถ้วยหรือข้างแก้ว เป็นต้น กลุ่มเป้าหมายผลิตภัณฑ์เซรามิกของชุมชนหาดส้มแป้น จังหวัดระนอง อาจมีการกำหนดให้มีความแตกต่างกัน เช่น กลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ใหญ่และกลุ่มเป้าหมายที่เป็นวัยรุ่น โดยการออกแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ของกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ใหญ่ควรมีสีสันที่อ่อนหวาน รูปทรงสวยงาม ในขณะที่การออกแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ของกลุ่มเป้าหมายที่เป็นวัยรุ่นควรมีสีสันที่สดใส รูปทรงทันสมัย เป็นต้น

ผลิตภัณฑ์ควรมีการใช้หลักการระหว่างคู่ที่ 1 คือ ประโยชน์ใช้สอยกับการใช้งาน บรรจุภัณฑ์ควรง่ายต่อการใช้งานและสามารถปกป้องผลิตภัณฑ์เซรามิกในการถือหรือหิ้ว เป็นต้น

การคุ้มครองผลิตภัณฑ์ ตัวอย่างเช่น การใช้กล่องสี่เหลี่ยมแต่มีหูหิ้วในการบรรจุแก้ว ซึ่งสามารถคุ้มครองผลิตภัณฑ์ได้และยังทำให้พกพาไปได้สะดวก คู่ที่ 2 คือ วัสดุกับกรรมวิธีการผลิต ซึ่งควรเป็นการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่ชาวบ้านสามารถทำเองได้ ดังนั้นขนาดกระดาษที่เหมาะสมต้องไม่เกินขนาด A3 คู่ที่ 3 คือ ขนาดสัดส่วนและโครงสร้าง สิ่งเหล่านี้จะต้องสอดคล้องกับคู่ที่ 3 ให้ขึ้นรูปง่ายพกง่าย และมีความแข็งแรง คู่ที่ 4 คือ สีกับพื้นผิว ควรดึงเอาเอกลักษณ์หรือองค์ประกอบของชุมชนหาดส้มแป้น จังหวัดระนองออกมามีส่วนในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้ได้ ตัวอย่างเช่น การใช้สีประจำจังหวัดในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ โดยสามารถใช้หลักการออกแบบบรรจุภัณฑ์ในบทที่ 2

ผลิตภัณฑ์ควรมีการร่วมงานกันระหว่างหน่วยธุรกิจ เนื่องจากการดำเนินธุรกิจเพียงลำพังอาจส่งผลให้เกิดความลำบากในการอยู่รอดและสร้างรายได้ จึงควรมีการร่วมงานกันระหว่างหน่วยธุรกิจ ตัวอย่างเช่น ขอความร่วมมือกันบริษัทที่มีชื่อเสียง ตัวอย่างเช่น สายการบินนกแอร์ โดยออกแบบผลิตภัณฑ์เซรามิกและบรรจุภัณฑ์ให้มีความเกี่ยวข้องกับธุรกิจที่ไปร่วมงานด้วย เช่น ออกแบบตัวการ์ตูนเด็กผู้หญิงและ/หรือเด็กผู้ชายที่สวมชุดยะหยานั่งอยู่บนเครื่องบินนกแอร์และมีบรรจุภัณฑ์เป็นกระดาษที่รีง์ไต้ปีกเครื่องบินโดยไม่ปิดบังตัวผลิตภัณฑ์เซรามิกและมีหูหิ้วให้สามารถพกพาได้สะดวก เป็นต้น

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ควรเพิ่มการอภิปรายกลุ่ม (Group Discussion) เข้าไปในวิธีดำเนินการวิจัย เพื่อให้ได้รับข้อมูลที่ละเอียดและชัดเจนมากยิ่งขึ้น

3.2 ควรมีการลงสนามที่ชุมชนหาดส้มแป้น จังหวัดระนอง เพื่อการออกแบบที่เหมาะสมและตรงใจชุมชนหาดส้มแป้น จังหวัดระนองและกลุ่มเป้าหมาย